

MELGAARD FORAN MUNCH: Bjarne Melgaard vil bygge et hus til å dø i der hvor Munchs villa og atelier sto. Området er fredet.

FOTO: CORNELIUS POPPE / NTB SCANPIX

Et dødsens prosjekt

Hvorfor må Bjarne Melgaards dødshus reises på et område av Oslo som er fredet?

SIGNALER

INGER BENTZRUD

ibe@dagbladet.no

BYANTIKVAREN i Oslo har latt seg imponere av kunstneren Bjarne Melgaards prosjekt «A House to Die In». Modell og tegninger har vært utstilt både i New York og London, og nå opphever byantikvar Janne Wilberg et fredningsvedtak for at huset, som arkitektfirmaet Snøhetta har bearbeidet, skal bygges på Ekely i Oslo. Til NRK sier Wilberg at prosjektet er «en spennende kombinasjon av kunst og boligprosjekt. Maken har vi ikke sett i Norge.»

EN DEL AV TOMTA er fredet. Der lå huset som Edvard Munch bodde i, inntil det ble revet i 1960. Munchs vinteratelier står fortsatt

på tomte. Naturen rundt har fungert som motiv i flere av maleriene hans. Enkelte beboere i området kaller det «Munch-skogen». Den andre delen av tomte er regulert som friområde.

PLANENE SOM byantikvaren nå har godtatt er en moderert versjon av det opprinnelige forslaget. Et 16 meter høyt tårn er fjernet, og atelieret som var tenkt bygget innenfor det fredede området, skal nå ligge under bakken med et vannspeil over. Boligdelen er nå tegnet utenfor fredningslinja. Huset skal bygges i svart, forkullet eik. Kunsthistoriker Ina Blom har karakterisert dødshuset som «narkotektur», en gjennomarbeidet og fantasifull kommentar til vår tids «spekulasjonsøkonomi og kjappe penger».

DET ER NOK en karakteristikk mange i nabolaget vil være enig i, om enn ikke med samme positive fortegn. Munchs Ekely består i dag av en kunstnerkoloni som ble bygget på 1950-tallet. Her er 44 hus med bolig og atelier, reservert for billedkunstnere. Munchs vinteratelier, tegnet av Henrik Bull, brukes i dag av gjestende kunstnere. Atelieret forvaltes av en egen stiftelse. Området, med kunstnerboliger, Munchs vinter-

atelier og eplehage, ble fredet i 1997.

Beboerne i kunstnerkolonien har protestert mot prosjektet. Ikke på grunn av Bjarne Melgaards kunstneriske ambisjoner, men fordi et fredet område skal bebygges. Å oppheve en fredning av en grønn lunge forutsetter et ekstraordinært formål. Det å tukle ytterligere med Munchs omgivelser virker dessuten lite gjennomtenkt. Det var ille nok at Oslo kommune rev villaen hans i 1960. I andre deler av verden ser man at kunstnerhjem har stor attraksjonsverdi

HVORFOR KAN IKKE Melgaards mausoleum realiseres andre steder i Oslo, hvis det er så markeløst og spennende? Tilknytningen mellom Edvard Munch og Bjarne Melgaard ble riktignok framhevet i Munchmuseets utstilling Melgaard+Munch, men slektskapet er neppe så tett og tydelig at noen samlokalisering er påkrevd. Det virker snarere som om byantikvarens folk har latt seg blende av en suksessrik samtidskunstner på bekostning av minnet til en avdød.

Nå må Riksantikvaren kjenne sin besøkelsestid og la planen om dødshuset på Munchs revir avgå ved en stille død.